

Torsövarg, Sotepinne och Koffa! – vi är på tur i Vänerlandskap!

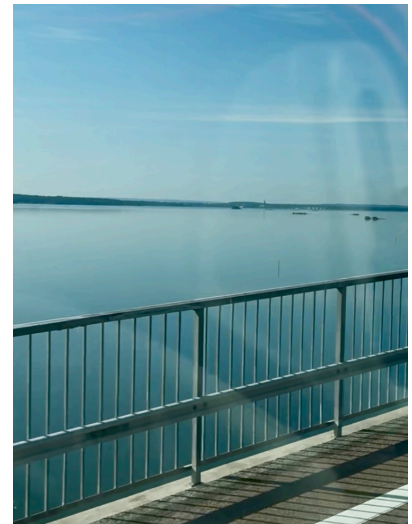
Både sol och värme fick vi med på vår resa till Mariestads arkipelag, de båda öarna Torsö och Brommö.

Efter en kort paus vid hamnen i Sjötorp, full av både båtar och husbilar, mötte vi Torsö-vargen för första gången redan på den långa bron över till Torsö.

Vargen ville dock inte fastna på bild då, men tornet på domkyrkan i Mariestad kan ändå skönjas i bilden.

Efter bron steg vår guide Sofia på, och sedan blev det både fakta och underhållning för resten av dagen.

Första stopp var vid Hembygdsgården, där vi bjöds kaffe och smörgås. Här sitter Per-Arne.

På muséet intill kunde vi sedan bekanta oss närmare med med Torsövargen, bland en mängd andra gamla föremål från trakten.

Vem är då Torsövargen?

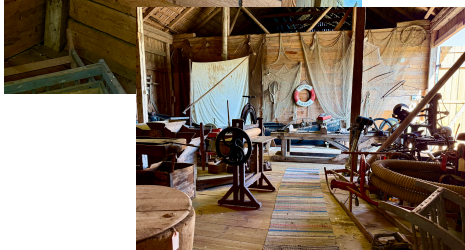
Torsövarg kan idag den kalla sig som varit bofast på Torsö i fyra generationer.

Namnet kom sig av att fiskare och bönder använde sig av sådana här

skrinnor när de fiskade ute på isen, och vid transport av fångsten, och annat, in till marknaden i stan.

Fattiga och magra som de var, gick de på led, precis som vargar gör. Därför sade då stadsborna "Torsövargarna kommer!", när de såg dem komma ute på isen!

Efter museibesök testar Margot och Gösta sedan kägelspelet!

Nästa stopp var vid Fågelö kapell, vackert beläget vid en vik på norra Torsö. Kapellet byggdes i privat regi på en av de stora gårdarna, men rymmer också begravningsplats för Brommöborna.

Allra vackrast här var nog fönstren, tillverkade av handblåst fönsterglas från gamla Brommö Glasbruk!

Glasbruket låg här: Invid färjestället, på Brommö. Den gula villan th är den gamla disponentvillan, och i den röda boden närmast fanns ett litet museum över glasbruket.

Färjeturen över det helt stilla Vänervattnet var magisk!

Vi fick åka över först, buss och chaufför följde efter på nästa tur, - med specialtillstånd. Annars är bil och buss inte tillåtna på ön!

På Brommö mötte guiden Berith, en av de tre som är bofasta på Bromma året runt. Totalt finns här 22 hushåll, de övriga sommarboende. Hon hade mycket att berätta om sin ö, som hon älskar att bo på som pensionär. Även under den mörkaste vintern!

Grannar med Glava Glasbruk som vi Jössebygdare är, så fick vi nu höra en historia, troligen okänd för de flesta av oss.

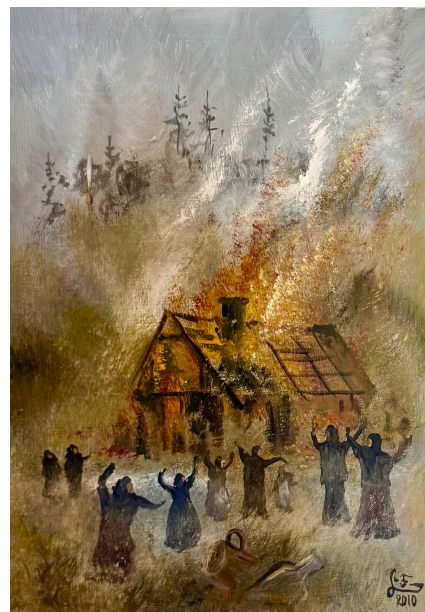
Detta gamla glasbruk på Bromma var en föregångare till det i Glava! Företaget startade i Göteborg 1762, men flyttade 1803 till Brommö. På sin tid lika världsledande på fönsterglas som någonsin Glava! Man blåste främst fönsterglas, men även takpannor som släppte in ljus (populära i Tyskland), klockglas, däcksglas... Uttrycket "Sotepinne" kommer härifrån, - de som eldade ugnarna var små, magra och svarta!

Efter att en förman på Brommö så övertalades att vara med och starta det nya glasbruket i Glava 1858, och då tog med sig sina skickligaste glasblåsare, bl.a. av släkten Creutzer, så gick det allt sämre för Brommö. Det lades ner år 1883.

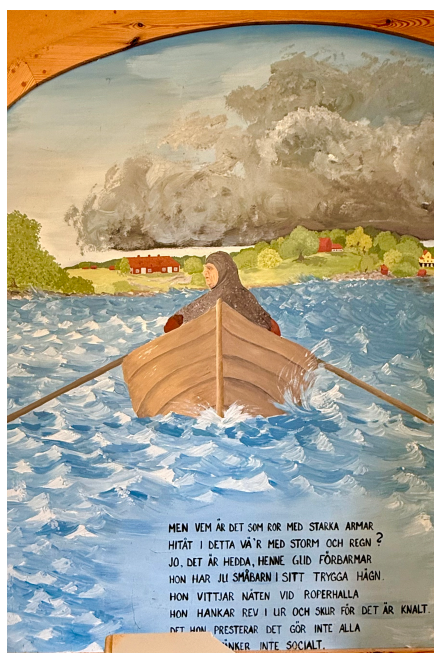
En historia från bruket:
Flaskor som tillverkades var svåra att sälja. För att få större avsättning startade man ett bryggeri på ön. Tyvärr började då arbetarna dricka alltför mycket, och hustrurna klagade. Till slut satte kvinnorna eld på bryggeriet, som helt brann ner!

Efter glasbruket fortsatte färden långsamt på de smala grusvägarna. Vi fick höra om livet här, förr och nu, om djur- och växtliv, m.m.

Det är Svea skog som sköter skogen, och delar av ön är naturreservat, och fågelskyddsområde. 10-15 älgar finns här, och ett hundratal dovhjort, och mängder av mindre däggdjur. Och så förstås fåglar i mängd: fiskgjuse, havsörn, lom m.f. Att havsörnen återkommit som häckfågel har haft positiv inverkan på skarvbeståndet, som därmed minskat! Mindre smuts och förstörelse, en positiv effekt på miljön!

Vi fick höra om människor som levt här, - bl.a. passerade vi glasblåsaren Creutzers torp, "Creutzers Lycka". En släkting till Glavas mästareblåsare Reinhold Creutzer.

Och så fick vi höra historien om kraftkvinnan Hedda.

Hedda, ensamstående mor till två "oäkta" ungar, tog dessutom hand om sina gamla föräldrar och sin döda systers "oäkting". Hon försörjde familjen på sitt fiske, jämsides med karlarna. En stormig natt rodde hon hon själv hem över det öppna vattnet, - karlarna stannade i säkerhet på en ö, men hon måste ju hem till barnen! Hon klarade detta!

Den historien, tillsammans med historien då hon söp med karlarna i Mariestad och lurade lagens tillkallade tjänstemän på ett spektakulärt sätt, är historier som ännu lever kvar på bygden!

Och vi fick se Brommös kanske vackraste torp!

Och kanske den vackraste stranden? Längst bort där ligger Karlstad! Härligt att gå i vattenbrynet i värmen, även om det inte blev något dopp!

Torpägare och vår guide, Berith, syns som nummer tre från vänster. Flankerad av Kristina, Märtha och Ewa från vårt sällskap.

Sofia, vår guide som guide oss hela dagen, måste förstås också finnas med på bild från stranden.

Så fortsatte färden runt ön, och tillbaka till färjeläget. Nu fläktade det skönt när vi åkte över!

Ändå blev det en svettig promenad bort mot Laxhalls hamnkrog när vi kommit i land, – det var 28 grader varmt i skuggan!!

Några åkte med bussen över, och för dem blev det en dryg väntan på transporten, då diverse traktorer och andra arbetsfordon hade företräde.

Men till slut blev vi alla belönade med en väldigt god lunch: Vänergös, med grillade rotsaker och smakrik sås.

Dessutom fick vi även underhållning till maten. Sofia hade klätt ut sig, och kom invalsande till munspel, och framförde en historia om den sista figuren i rubriken: Koffa!

Koffa är ett väsen som lever i Vänern, en blandning mellan människa och lake, barnansikte och stjärt av lake. Om man får upp en Koffa på kroken ska man linda en varm halsduk om den och skicka den tillbaka, – det ger god fiskelycka!

Tyvärr fick jag inget bra foto på detta skådespel, hon stod aldrig stilla och det var folk vägen...

En programpunkt återstod sedan: Hantverk, i form av båtbygge, och även vävning.

Av de riktigt gamla Torsösniporna finns kanske bara den på bilden på broschyren kvar, restaurerad av föreningen Torsösnipans Vänner. Mannen till höger är en av dem, här berättar han om byggandet av denna helt ny snipa. Det är bara masten och seglen som återstår!

Sniporna seglades och roddes av fiskarna i deras dagliga slit.

Det blev en härlig och innehållsrik resa!
Stort tack till chaufför Tomas, guiderna Sofia och Berith, och andra öbor som ställde upp!

*Vid kamera och dator,
Annelise Paulsen*